

Ministerstvo životního prostředí České republiky

Návrh nového zákona o ochraně ovzduší

Ing. Jan Kužel

JUDr. Michal Bernard

MŽP ČR, odbor ochrany ovzduší

Seminář Nové požadavky na českou energetiku a příležitost k jejímu rozvoji

Žďár nad Sázavou, 9. června 2009

Obsah

- Předpoklady nové právní úpravy
- Postup příprav nového zákona
- Vybrané nástroje nové právní úpravy

Předpoklady nové právní úpravy

- Nedostatečné nástroje (zejm. doprava, domácnosti; emise x imise)
- Transpozice směrnice 2008/50/ES
- Transpozice a faktické požadavky nové směrnice o průmyslových emisích
- Splnění stropů (2020) z revidované směrnice 2001/81/ES
- Národní program snižování emisí ČR (kap. 6.3.2.)

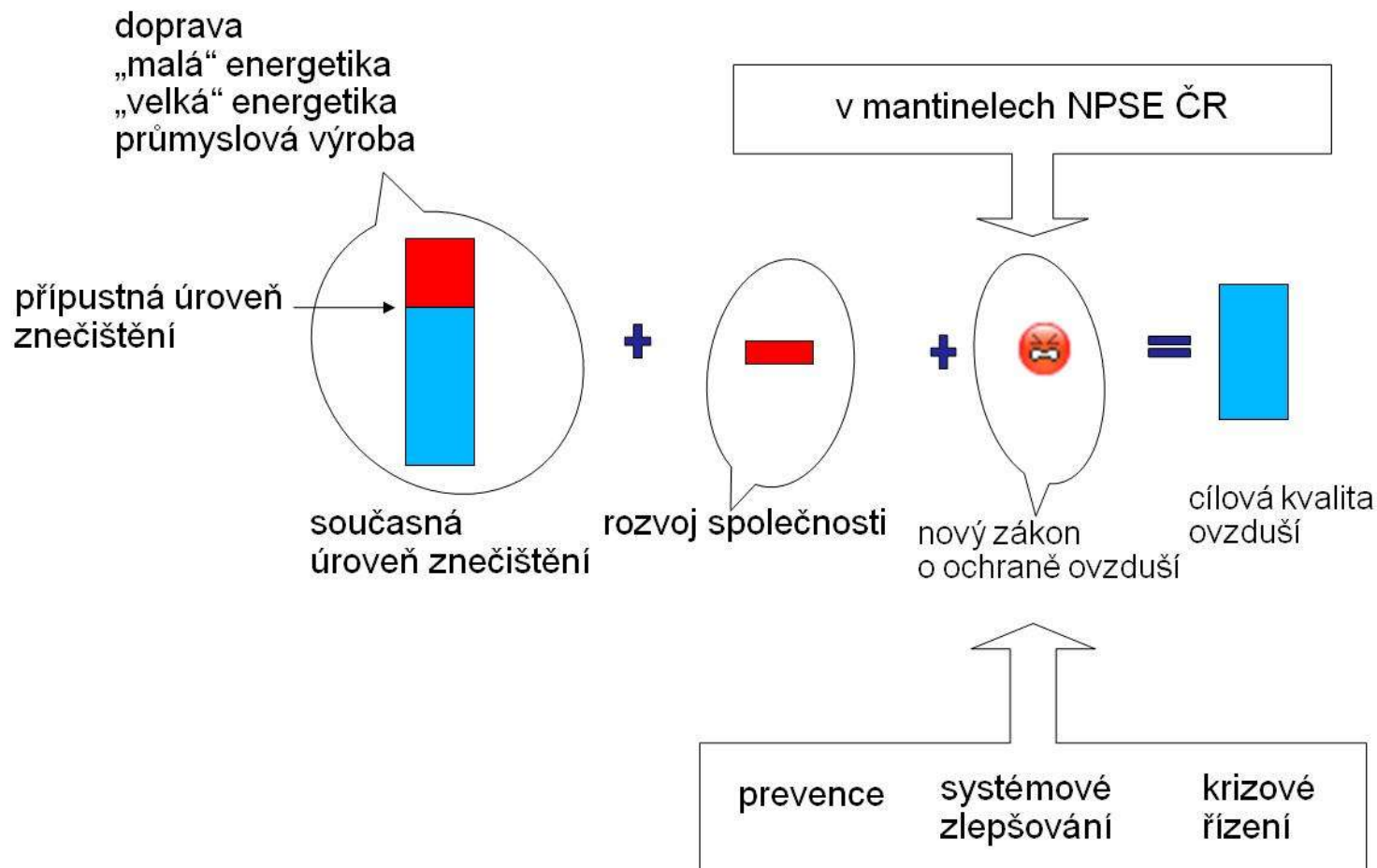

Postup příprav nového zákona

- Věcný záměr (poč. 2008)
- VPŘ: prosinec 08- březen 09
- MPŘ: červenec 09- říjen 09
- Vláda: konec roku 2009
- Účinnost: 1.7. 2010?

Cíle nového zákona

STRUKTURA ZÁKONA

Hlavní změny

DŮLEŽITÉ ČÁSTI DO ZÁKONA:

IMISNÍ LIMITY, ZÓNY, ZÁKLADNÍ POVINNOSTI V MĚŘENÍ

- ✓ **nízkoemisní zóny pro města:** možnost regulace dopravy
- ✓ **flexibilita v přístupu ke zdrojům:**
 - vyjmenování kategorií zdrojů zákonem
 - individuální přístup ke zdrojům
 - uplatnění kombinace emisních limitů a emisních stropů
- ✓ **posílení funkce některých nástrojů:**
 - programy zlepšování kvality ovzduší na MŽP a se závaznou částí,
 - zrušení vazby "stavební řízení a povolení orgánu ochrany ovzduší",
 - povinná revize povolení k provozu zdroje (min. 1 x za osm let)
- ✓ **prolomení bariéry směrem k domácnostem:**
 - možnost kontroly
 - konečně hmatatelné povinnosti

Zavedení, popř. posílení individuálního přístupu ke zdrojům

Součástí povolení k provozu:

- ✓ provozní řád
- ✓ plán zavedení zásad správné zemědělské praxe,
- ✓ plán snížení emisí,
- ✓ technické podmínky provozu stacionárního zdroje, které doplňují nebo nahrazují emisní limity,
- ✓ podmínky provádění činností souvisejících s provozem stacionárního zdroje, které mají vliv na úroveň znečištění,
- ✓ možnost nedodržování emisního limitu u fugitivních emisí,
- ✓ zvláštní podmínky provozu v průběhu doby trvání smogové situace,
- ✓ kompenzační opatření.

Kompenzační opatření

- Povolení nového zdroje v OZKO pouze při současném uložení opatření zajišťujících alespoň zachování dosavadní úrovně znečištění
- Fakticky zmírnění zákonné konstrukce nepřekročitelnosti imisního limitu
- Soukromoprávní dohoda
- Součástí závazných podmínek povolení nového zdroje a příp. zdroje, na kterém se kompenzuje

Kategorizace stacionárních zdrojů – současný stav

- Čtyři kategorie zdrojů:
 - Malé
 - Střední
 - Velké
 - Zvlášť velké
- Způsob kategorizace:
 - § 4 zákona (spalovací zdroje)
 - NV 615/2006 Sb. (ostatní zdroje)
 - Vyjmenované zdroje
 - Dle množství určitých emitovaných látek (výpočet na projektovaný výkon a emisní limit)
- Různé kategorie zdrojů – různé povinnosti

Kategorizace stacionárních zdrojů - návrh

- Jasně vyjmenované povinnosti
 - Sloupec A: povolení orgánu ochrany ovzduší
 - Sloupec B: kompenzační opatření
 - Sloupec C: provozní řád
 - Sloupec D: placení poplatků

Kód kategorie	Název kategorie	A	B	C	D
04 07 00	Procesy ve zpracování nerostných surovin	X	X	X	
05 00 00	Těžba a distribuce fosilních paliv				
05 01 00	Těžba a primární zpracování tuhých fosilních paliv	X	X	X	X
05 02 00	Těžba, primární zpracování a manipulace s fosilními kapalnými palivy	X		X	X
05 03 00	Distribuce kapalných paliv (s výjimkou distribuce benzínu)	X			
05 04 00	Distribuce benzínu	X		X	X
05 04 01	dispečerské stanice rafinérií	X		X	X
05 04 02	doprava a meziklady s výjimkou čerpacích stanic	X		X	X
05 04 03	čerpací stanice	X		X	X
06 00 00	Užití rozpo uštědel a ostatních produktů				
06 01 00	Aplikace nátěrových hmot (v závorce jsou uvedeny projektované hranice spotřeby VOC)	X		X	X
06 01 01	Nátěry při výrobě nových automobilů (> 15 t/rok)	X		X	X
06 01 02	Přestříkávání vozidel – autoopravenství (> 0,5 t/rok)	X		X	X
06 01 03	Nátěry dřevěných povrchů (> 0,6 t/rok)	X		X	X
06 01 04	Nátěry kůže (> 0,6 t/rok)	X		X	X
06 01 05	Nátěry pásů a svítek (> 0,5 t/rok)	X		X	X
06 01 06	Navalování navíjených drátů (ochrana vinutí) (> 0,6 t/rok)	X		X	X
06 01 07	Nanášení práškových plastů (> 1 t/rok)	X		X	X
06 01 08	Ostatní aplikace nátěrových hmot (> 0,6 t/rok)	X		X	X
06 02 00	Odmašťování, chemické (suché) čištění a elektronika	X		X	X
06 02 01	Odmašťování a čištění povrchů produkty obsahující látky vymezené následujícími R větami: R40, R45, R46, R49, R60, R61 nebo R68 (> 0 t/rok)	X		X	X
06 02 02	Odmašťování a čištění povrchů ostatními produkty (> 0,6 t/rok)	X		X	X
06 02 03	Chemické čištění oděvů (> 0 t/rok)	X		X	X
06 03 00	Výroba a zpracování chemických produktů	X		X	X
06 03 01	Výroba farmaceutických produktů (> 0 t/rok)	X		X	X
06 03 02	Zpracování kaučuku, výroba pryže (> 5 t/rok)	X		X	X
06 03 03	Výroba nátěrových hmot, adhezivních materiálů a tiskařských barev (> 10 t/rok)	X		X	X

Doprava – nízkoemisní zóny

- Zákon: kompetence & mantinely
 - OZKO
 - zajištění objízdne trasy stejné nebo vyšší kategorie
- Prováděcí předpis: zařazení aut do emisních kategorií, pravidla pro označení, výjimky,
- Nařízení obce: vymezení zóny a konkrétní emisní kategorie
- www.lowemissionzones.eu

Doprava – nízkoemisní zóny

Národní program snižování emisí

- Sloučení NPSE a NPSE pro zvláště velké spalovací zdroje
- Závazná x obecná část
- Závaznou část schvaluje vláda nařízením, obecnou usnesením
- Úpravy v návaznosti na připravovanou směrnici o průmyslových emisích

Programy zlepšování kvality ovzduší

- Závazná x obecná část
 - Závazná část – emisní stropy pro vymezené území kraje a skupiny zdrojů
 - Obecná část (jako dosud)
- Zpracovává MŽP ve spolupráci s krajem
- Aktualizace každé 3 roky

Povinnosti provozovatelů zdrojů s příkonem 15 – 300 kW (i fyzické osoby)

- Kontrola technického stavu zdroje autorizovanou osobou dle zákona
 - jednou za 3 roky
 - certifikát - autorizovaná osoba zanesse do databáze
- Umožnit osobám pověřeným orgány ochrany ovzduší a inspekci přístup ke zdroji
 - pouze v rámci ověření činnosti autorizované osoby
 - musí být oznámeno 14 dní předem
 - v případě odmítnutí sankce
- Spalovat pouze paliva určená výrobcem zdroje + zákaz spalovat hnědé uhlí energetické, lignit, uhelné kaly a proplástky

Ekonomické nástroje - poplatky

- Zpoplatnění provozovny od výše 5 000 Kč (dnes 500 Kč na zdroj).
- Poplatky budou omezeny pouze na čtyři znečišťující látky (dnes výše než dvacet látek)
- Fiskální výše bude do roku 2015 zachována celkově na současné úrovni (cca 500 mil. Kč ročně)
- Snížení poplatku v případě znečištění ovzduší v míře, která je nižší než 50 % stanoveného emisního limitu, na výši obvyklých transakčních nákladů.

Ekonomické nástroje - poplatky

- V návaznosti na zavedení daňových odpočtů pro investice v ochraně ovzduší (od účinnosti nového zákona) budou zvyšovány poplatky od roku 2016 do roku 2020 až na jejich motivační výši.
- Příjemci:
 - dnes SFŽP (obce u malých zdrojů)
 - do 2015 SFŽP (obce u zdrojů neoznačených ve sloupci D přílohy 2)
 - od 2016:
 - SFŽP,
 - kraje
 - státní rozpočet

Ekonomické nástroje – investice v ochraně ovzduší

- uplatnění odpočtu od základu daně
- výdaj (náklad) na pořízení, rekonstrukci či modernizaci části stacionárního zdroje nebo technologického zařízení stacionárního zdroje sloužícího ke snižování emisí, v jehož důsledku přímo a prokazatelně klesnou emise znečišťujících látek o 50 %.
- Investice v ochraně ovzduší – odečtení
 - 100 % nákladů od základu daně z příjmu v daném zdaňovacím období od data nabytí účinnosti nového zákona do roku 2015 včetně,
 - 50 % od roku 2016 do roku 2020 včetně.

Závěr

- Stoupající tendence znečišťování ovzduší z některých kategorií (doprava, domácnosti), překračování imisních limitů (zejména PM částice)
- Současné nástroje neumí efektivně reagovat
- Zcela nové nástroje nebo úprava stávajících, větší provázanost emisí a imisní situace

Děkuji za pozornost

Michal.Bernard@mzp.cz

